

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

10. Quomodo audiendum sacrum, & quæ utilitas ex auditione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

facto non sit vera causa excusans, tamen aliquis putat bona fide esse veram & sufficientem causam, non peccat mortaliter, sicut etiam diximus de ieiunio.

Quomodo audiendum sacrum, & quavtilitas ex auditione.

CAPVT X.

Qui cum fructu & vtilitate sacrum audire nititur, debet sic dispositus accedere. Primò opus est fide, qua credat, in sacramento, quod in missa adoratur, & sumitur, verè, realiter, ac præsentialiter Christum esse totum. Rursus, in ipsa missa verè offerri à sacerdote iuge sacrificium Deo Patri acceptissimum. Opus est etiam, vt cum dilectione accedat: in missa enim celebratur, & representatur ipsa passio Christi, quæ fuit vnum ex summis beneficijs à Christo Domino nobis collatis, propter quod, homo in ipsius amorè & dilectionem perpetuò deberet rapi: cumq; in missa memoriale tanti beneficij celebretur, ipsumq; memoriale sit magnum, quoddam beneficium ingrati animi est, accedere sine amore & dilectione; quod vnum solent præstare, qui gratias referre non possunt, nec etiam pares agere. Opus etiam est, cum reuerentia accedere, non solum interiori, qua homo ipsum Christum & Dominum, & Deum recognoscat, seque infirmum & indignum tanto beneficio iudicet, sed & exterius, quæ in modestia & decentia corporis consistit: in quo reprobatus est abusus multorum, qui vno genu flexo adstant, & qui oculos huic illuc immodestè vertunt; & aliquando inter se colloquantur, quod coram terrenis Dominis, qui nihil sunt respectu suam Dei facere nefas esset.

Istam autem reuerentiam homo multis de causis debet exhibere.

Primò, quia adstat coram Christo Domino, cui omne genu, cœlestium, terrestrium, & infernorum debet in curuari.

Secundò, quia est in Angelorum consortio: adstant enim Angeli coram Sanctissimo Sacramento, vt docent Gregor. & Ambr. & nobiscum sunt presentes in missæ sacrificio. Quis autem est, nisi inconsideratus homo, qui renuat cum Angelis

adesse,

adesse, & non curet, ut potest, quam ipsi exhibent reuerentiam, & ipse exhibere?

Tertiò, quia, qui audit sacrum, multa petit à Deo, unde sacerdos frequenter dicit, Oremus, & omnium nomine orationes fundit: quis autem petit aliquid impetrandum ab altero, & non se erga eum, saltem propter hoc, reuerenter gerit? Pauperiores sumus nos respectu Dei, quam sint homines mendici respectu diuitum: & tamen hi ob vnum obolum, quot genuflexiones & nudationes capitis facere solent.

Quartò, ratione officij, quod exhibent qui audiunt sacrum. Non putes solum sacerdotem offerre illud sacrificium Deo: offerunt enim & circumstantes, licet mediante sacerdote. Si ergo, qui vas aureum Principi offerendum portat, vasi inanimato reuerentiam quandam exhibet, dum ille manus lauat, dum se ornat; quanto maior est reuerentia exhibenda huic oblationi, quæ Christus ipsemet est, & non terreno Principi, sed Deo Principi, Omnipotentiq; Patri offertur? Hæc est dispositio audiendi sacrum, quæ cum attentione & consideratione coniuncta est; ad quam sacerdos nos exhortatur, dicendo, *Suscipite corda.* faxit Deus, ne aliqui mendaces inueniantur, respondentes, *Habemus ad Dominum.* Qui tali dispositione accedit, fructu huius sacrificij non priuatur, qui licet multiplex sit, tamen aliquot præcipuæ utilitates proponuntur.

Prima est, gratiæ augmentum: qui enim in gratia est, sacrum audiendo, gratiæ augmentum consequitur, tum quia offert, tum quia pro ipso etiam sacrum offertur.

Rursus secundo, consequitur poenæ temporalis, pro peccatis debitæ, remissionem.

Rursus tertio, quod petit facilius impetrat: nam Deo Patri oblationem acceptissimam, puta Christum, offert. Solent autem facile impetrare ab hominibus, qui dona secum ferunt ipsis offerenda, & eò facilius, quò dona gratiora sunt.

Rursus quartò, actus virtutum exercentur, & præcipuè triū, quæ sunt magni meriti. Exercentur fides, dum creditur ea, quæ in mysterijs celebrantur; exercentur charitas, dum in Christum præsentem fertur voluntas per amorem; exercentur religio per adorationem & latriam Christi in sacramento.

Rursus quintò, comparet homo in præsentia Christi, & eo, quo potest, modo, puta per fidem, præsentem videt Christum, & habet, ac impetrat, quod impetrarèt, si videret, si debito

modo petat: vnde cæcus, qui ex turba prætereunte cognouit Christum, nõ minùs obtinuit, quod petijt, ac si vidisset: hoc puto dat magnam pacem animæ, & gaudium spirituale, dum homo videt saltem vbi Christus continetur, potestq; dici de huiusmodi audientibus sacrum: *Beati oculi, qui vident, quæ vos videris.* Quòd si illi non possunt videre oculo corporeo, id poterit dici: *Beati qui non viderunt, & crediderunt.*

De tertio præcepto Ecclesia.

C A P V T XI.

Peccata tua sacerdoti proprio, aut alteri cum eius facultate, singulis annis confiteor. Tertium præceptum est, confessio. Et quia multa diximus in libro 3. pauca modo attingemus.

Primum est, præcepto confessionis, omnes habentes vsuram rationis, cuiuscumque ætatis, sexus, & conditionis sint, obligari sub peccato mortali, vt habetur e. omnis vtriusq; sexus, de pœnit. & remiss. Hoc autem præceptum non obligat, nisi ad confitendum omnia mortalia, quæ homo memoria consequi potest. Venialia non sunt de necessitate confessionis, quamuis vtile & sanctum cõsiliu sit, confiteri ea, præsertim quando mortalia desunt. Obligatio hæc est, semel in anno confitendi, adeò quòd, qui confessus iam est in Natali, aut alio anni tempore non teneatur confiteri in Quadragesima, nisi velit communicare: tunc enim, si post confessionem præcedentem mortaliter peccauit, iterum debet confiteri. Quòd si non mortaliter peccauit, aut non debet sumere Eucharistiam, non tenetur; quamuis propter scandalum, si aliquando sequitur, præsertim si communicare vult, teneatur accedere ad confessionem, & confiteri venialia, aut dicere se non habere materiã necessariam confessionis. Aliquando autem tenetur homo statim post mortale confiteri.

Primò, quando est mortis articulus, aut periculum mortis; vt, qui intrat mare, bellum; aut mulier, quæ est prope partum.

Secundò, quando probabiliter credit, quòd nisi tunc confiteatur, non habebit illo anno copiam sacerdotum, seu Confessariorum.

Ter-